

**Učini korisnim
program**

“Mladi u akciji”

BOSNIAN

Nadamo se da će vam informacije u ovoj brošuri pomoći da otkrijete mogućnosti koje nudi program Evropske komisije:

“Mladi u akciji”, te olakšati da proces apliciranja razumijete i ohrabriti vas da sami razvijate projekte sa mladim ljudima.

ACKNOWLEDGEMENTS

This booklet was translated by:

Mehmed Begic

We would like to thank him and all the others that contributed to this project.

Produced by: SALTO Cultural Diversity Resource Centre;
Susie Green, Antonio Gomes, Martin Schippan

Designer Sónia Garcia

01

Želite li da iskoristite nove prilike i učestvujete u projektima u stranim zemljama? Želite li da saradujete sa partnerima iz drugih zemalja i ohrabrite mlade ljude da aktivno učestvuju u stvaranju projekata koji će uticati na lokalnu zajednicu? Želite li živjeti u inostranstvu i sklapati nova prijateljstva?

Učini korisnim program "Mladi u akciji"!	
Šta je Evropsko državljanstvo?.....	02
Šta znači "Učestvovanje mladih ljudi"?.....	02
Šta je "Kulturna raznolikost"?.....	02
Šta znači "uključivanje socijalno ugroženih mladih ljudi"?	02
RAZMJENA MLADIH.....	04
OMLADINSKA INICIJATIVA.....	05
PROJEKTI RAZVOJA DEMOKRATIJE MLADIH.....	06
EVROPSKI VOLONTERSKI SERVIS.....	07
MLADI U SVIJETU.....	08
TRENING I PROJEKTI UMREŽAVANJA.....	08
PODRŠKA EVROPSKOJ SARADNJI U RADU SA OMLADINOM.....	09
PRIJAVA.....	10
UPRAVLJANJE PROJEKTOM.....	13
OMLADINSKI PASOŠ.....	16
MALI RJEČNIK.....	16

Program “Mladi u akciji”

dizajniran je za sve aktivne i kreativne mlade ljude ili one koji rade sa omladinom, s namjerom da omogući okvir za postizanje njihovih ideja i potencijala. Ovaj okvir se temelji na četiri ideje koje opisujemo ispod:

Šta je Evropsko državljanstvo?

Koncept Evropskog državljanstva želi da ljudi u Evropi brinu o svojim zajednicama i razumiju fundamentalne vrijednosti koje će služiti kao primjer demokratije i slobode. Ima za cilj da pruži mladim ljudima priliku da podijele svoju kulturu sa drugim mladim ljudima iz različitih kultura, zemalja, religija, obrazovanja, ili bilo kojeg različitog mišljenja ili načina življenja. Razmislite šta sve možete da učinite da sada šnjost i budućnost Evrope napravite mjestom tolerancije i solidarnosti!

Šta znači “Učestvovanje mladih ljudi”?

Današnja omladina predstavlja buduće donosiocje odluka, a program “Mladi u akciji” je želi ohrabriti da bude aktivni učesnik u društvu i ponuditi priliku da oblikuje svoju zajednicu i Evropu. Projekti koji su razvijeni u okviru programa “Mladi u akciji” omogućavaju ljudima da upravljaju vlastitim projektima i odlukama. U mnogim projektima pokazalo se korisnim imati jednog ili više učesnika/ca sa iskustvom u upravljanju projektima što olakšava moderiranje projektnih procesa..

Šta je “Kulturna raznolikost”?

Uvažavanje kulturoloških razlika je srž programa “Mladi u akciji”, isto kao što su i želja za borbom protiv rasizma i ksenofobije (netrepeljivost prema drugačijem od sebe). Ovaj program podržava projekte i aktivnosti u kojima mladi ljudi iz različitih kulturnih, vjerskih i etničkih sredina mogu skupa ostvarivati zajedničke ideje

Šta znači “uključivanje socijalno ugroženih mladih ljudi”?

Program “Mladi u akciji” je izrađen za mlade ljude iz SVIH obrazovnih, ekonomskih, kulturnih ili geografskih oblasti, kao i za socijalno ugrožene mlade ljude. Zato omladinske grupe i organizacije koje konkurišu za finansiranje svojih projekata mogu primiti dodatnu finansijsku podršku da pokriju dodatne troškove kako bi osigurali da sve ciljne grupe – uključujući i mlade sa posebnim potrebama – mogu učestvovati u planiranim aktivnostima.

Finansiranje projekata od strane programa **“Mladi u akciji”** je dostupno od 2007. godine do kraja 2013. za:

Omladinske razmjene prilika za grupu mladih ljudi da upoznaju druge grupe iz različitih zemalja i nauče o kulturama drugih dok rade zajedno na konkretnim temama

Omladinske inicijative podržavanje grupa mladih ljudi da razviju sopstvene ideje i pokrenu projekte. Također je moguće razviti mreže sa partnerima iz drugih zemalja i stvarati zajednički

Projekti razvoja demokratije mladih ohrabrivanje mladih ljudi da učestvuju u demokratskim procesima, na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i internacionalnoj razini.

Evropski volonterski servis pruža mladim ljudima šansu da žive u inostranstvu, uče o zemlji i kulturi i podržavaju lokalne projekte

Mladi u svijetu slično kao Omladinske razmjene ili projekti podržani od strane Sistema podrške mladima, ali sa partnerima iz Susjednih partnerskih zemalja Evropske Unije

Sistemi podrške mladima podržavaju razvoj kvalitetnih projekata stvarajući veze između ljudi koji rade sa omladinom i organizacija, dijeleći ideje i praksu, učeći i razvijajući ih kroz seminare i treninge

Podrška evropskoj saradnji u području djelovanja mladih podržava saradnju i konkretan dijalog između mladih ljudi i drugih koji su odgovorni za politiku mladih

RAZMJENA MLADIH

Razmjena mladih je projekt koji okuplja grupe mladih ljudi, dobi između 13 i 25 godina, pružajući im priliku da diskutiraju o specifičnim temama dok uče o zemljama i kulturama drugih. Prema broju Partnerskih zemalja iz kojih različite grupe dolaze, omladinske razmjene mogu biti bilateralne (dvije zemlje), trilateralne (tri zemlje) ili multilateralne (više od četiri zemlje).

Sve uključene grupe planiraju svoje Omladinske razmjene zajedno. Svaki projekt, uključujući i fazu cjelokupnog pripremanja i evaluaciju, može trajati do petnaest mjeseci.

Omladinska razmjena (koja uključuje sve grupe) može trajati između 6-21 dana (ne uključujući i put) i mora se održati u jednoj od zemalja promotora.

Sastav svake od grupa učesnica u Omladinskoj razmjeni:

- _Bilateralna razmjena; minimalno 8 učesnika/ca po grupi
- _Trilateralna omladinska razmjena: minimalno 6 učesnika/ca po grupi
- _Multilateralna omladinska razmjena: minimalno 4 učesnika/ca po grupi
- _Maksimalni broj učesnika/ca za cijeli projekt: 60
- _Svaka nacionalna grupa mora imati jedno ili dvoje grupnih vođa

Finansijska podrška:

Program "Mladi u akciji" podržava pripremu grupe, preliminarnu posjetu, putne troškove (70%), smještaj, hranu, vanredne troškove, troškove naknadnih aktivnosti.

Primjer:

Bilateralna omladinska razmjena pod nazivom "Slobodno vrijeme i volonterstvo u urbanim sredinama" u Italiji uključuje 20 mladih ljudi iz Portugala i Italije. Razmjena ima za cilj obezbjediti okvir za stimulisanje mladih ljudi, od 16 do 18 godina, za volontiranje. Program je kombinacija praktičnih aktivnosti gdje su mladi ljudi radili u timovima isprobavajući različite volonterske aktivnosti. Projekt je također dozvoljavao grupi svake države učesnice da prezentira kulturu i istoriju svoje zemlje.

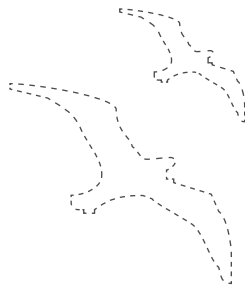

OMLADINSKA INICIJATIVA

Omladinska inicijativa je odličan instrument za ljude od 18 do 30 godina da inicijativom pretvore svoje ideje u praksu, inicirajući, kreirajući i provodeći sopstveni projekt. Mladi ljudi su također odgovorni za planiranje, implementaciju i evaluaciju. Ipak, postoji mogućnost za angažovanjem trenera/ice, koji ih usmjeravaju u stvaranju kvalitetnog projekta. Ovi projekti bi trebali trajati od 3 do 18 mjeseci i mogu se razvijati na lokalnom, regionalnom ili nacionalnom nivou. Omladinska inicijativa može biti organizovana od strane samo jedne organizacije ili neformalne grupe mladih ljudi, ali također od strane dvije ili više različitih Zemalja učesnica programa.

Omladinska inicijativa podrazumjeva pružanje mogućnosti mladim ljudima da isprobaju sopstvene ideje, podižući svijest o njihovom statusu građana Evrope i načinima na koje mogu doprinijeti izgradnji Evrope.

Tema projekta za Omladinsku inicijativu može se odnositi na umjetnost i kulturu, zaštitu čovjekove okoline, zaštitu kulturne baštine, pružanje informacija o omladini, ruralni/urbani razvoj, omladinske politike, zdravlje, antirasizam, podršku ljudima sa onesposobljenjem, ravnopravno obrazovanje, omladinske sportove, slobodno vrijeme mladih, medije i komunikacije, itd.

Finansijska podrška:

Program "Mladi u akciji" pokriva sve troškove direktno vezane za realizaciju projekta (do određenog nivoa), poput smještaja, hrane, vanrednih troškova, i podržava učešće trenera. Pri međudržavnoj omladinskoj inicijativi, preliminarna posjeta i putni troškovi (70%) su finansirani.

Primjer:

12 mladih ljudi iz Turske je razvilo projekt sa ciljem pružanja osnovnih računarskih vještina djeci koja moraju raditi na ulici. Grupa saraduje sa lokalnim omladinskim klubom koji redovno radi sa ovom djecom. Na osnovu razgovora sa djecom, grupa je dobila više informacija o njihovoj situaciji i upoznala se sa njihovim interesovanjima. Ideja o kompjuterskom treningu je tada rođena. Trening je trajao tri mjeseca i u projekat je bilo uključeno više od 70 djece.

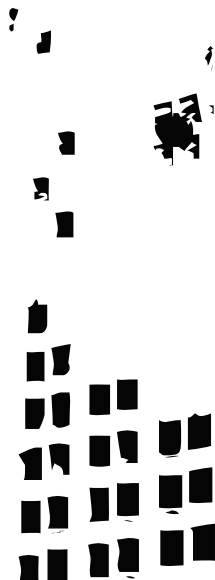
PROJEKTI RAZVOJA DEMOKRATIJE MLADIH

Projekti razvoja demokratije mladih podržavaju učešće mladih ljudi u demokratskom životu njihove lokalne, regionalne ili nacionalne sredine, kao i na internacionalnom nivou. Ovi projekti omogućavaju mladima uzrasta od 13 do 30 godina, a koji su stanovnici programske zemlje, da stvaraju sopstvene mreže, razmjenjuju i šire dobru praksu u oblasti omladinskog učešća i građanstva.

Za projekat razvoja demokratije mladih nužno je učešće minimalno 16 učesnika/ca iz najmanje 2 različite zemlje. Barem dvije aktivne grupe iz svake zemlje moraju učestvovati i projekt može trajati od 6 do 18 mjeseci, uključujući i periode pripremanja i evaluacije.

Primjer:

40 mladih ljudi iz 11 programskih zemalja učestvovalo je u projektu simuliranja rada i procesa donošenja odluka Evropskog parlamenta, koji je trajao 10 dana. Učesnici su izabrali Predsjednika parlamenta i oformili parlamentarne grupe i komisije kako bi raspravljali o zajedničkim problematikama koje su u vrhu dnevnog reda EU i bitne za život mladih ljudi u Evropi. Poslije faze pripremanja, koja je bazirana na stvarnim dokumentima i stvarnom radu Evropskog parlamenta, oni su simulirali plenarnu sjednicu Evropskog parlamenta. Tokom tih deset dana su se susreli i sa predstavnicima Evropskog parlamenta.

EVROPSKI VOLONTERSKI SERVIS

Mladima od 18 do 30 nudi priliku volonterskog angažmana u drugoj zemlji, u trajanju do jedne godine, u raznolikim i drugačijim okruženjima. Evropski volonterski servis nema kriterija za upis i otvoren je za sve mlade ljude. Smještaj je obezbjeđen i volonteri primaju "džeparac" kao doprinos njihovim ličnim troškovima. Evropski volonterski servis je odnos između tri cjeline: volonter, organizacija iz koje volonter dolazi (odgovorna za pripremanje i slanje volontera) i organizacija domaćin (odgovorna za primanje volontera, program aktivnosti i staranje o njemu).

Postojeći projekti uključuju rad u omladinskim centrima, rad sa starijim osobama, podržavanje inicijativa za zaštitu okoliša ili reciklaže i projekte kulturne baštine. Ali visokorizične intervencije u direktnim post-kriznim situacijama (npr. humanitarna pomoć, neposredna pomoć pri masovnim nesrećama, itd.) ovaj program NE podržava. Da bi ispunili zadatke volonteri mogu pohađati treninge iz oblasti kojima će se baviti; npr. organizovanje aktivnosti za mlade ljude; interkulturalno učenje; team building; upravljanje vremenom i konfliktima i kreativno razmišljanje. Evropski volonterski servis nudi mladoj osobi priliku da napravi nešto za lokalnu zajednicu u inostranstvu i da razvije vještine koje kasnije može primjeniti u svojoj lokalnoj zajednici. Također, stečene nove vještine mladih ljudi mogu unaprijediti i uticati na buduću karijeru.

Socijalno ugroženi mladi ljudi mogu pohađati "Kratkotrajnu evropsku volontersku službu" (u trajanju od dvije sedmice) sa mogućnošću produžetka do 12 mjeseci, ako su voljni i sposobni da se nose sa izazovom.

Primjer:

Dvadesetčetverogodišnji mladić iz Engleske, bivši zatvorenik a kasnije i beskućnik, počeo je sa volonterskim radom u lokalnom dobrotvornom društvu jer se pokušavao da nađe posao. Tamo je saznao za mogućnost pohađanja "Kratkotrajne evropske volonterske službe". Iako nikada ranije nije napuštao Englesku, prihvatio je izazov i priključio se projektu u Poljskoj, što mu je omogućilo da se uključi u pomaganje pri obnovi opštinskog parka. Poslije povratka, opisao je svoje iskustvo kao "najbolji period u svom životu" i odlučio da se vrati projektu na još 4 mjeseca. Također je, kao zvanični delegat, prisustvovao proslavi Evropske komisije u čast desete godišnjice "Evropske volonterske službe".

MLADI U SVIJETU

Ova vrsta inicijative podžava aktivnosti u kojima učestvuju neformalne grupe mladih ljudi i organizacije iz zemalja partnera i susjednih zemalja partnera. Kao i "Razmjene mladih" ova inicijativa promovira dijalog, uzajamnu toleranciju, svijest o interkulturalnosti i solidarnosti, s ciljem da pobijedi predrasude i stereotipe, i izgradi društva utemeljena na uvažavanju i demokraciji u svim državama svijeta. Ova akcija pomaže stvaranju projekata saradnje u oblasti rada s mladima, posebno "Razmjene mladih", obuke i mogućnosti umrežavanja.

Gruzijska organizacija i britanska grupa su pokrenuli projekat multikulturalne omladinske razmjene pod imenom "Susret Evrope sa zemljom Medeje – Omladinska razmjena usmjerena protiv stereotipa i ksenofobije s ciljem promoviranja interkulturalnog razumijevanja" u Gruziji. U projektu je učestvovalo šest grupa mladih ljudi iz Ukrajine, Gruzije, Velike Britanije, Estonije i Njemačke. Svaka grupa je imala po šest učesnika i jednog vođu grupe.

TRENING I PROJEKTI UMREŽAVANJA

Sve osobe uključene ili zainteresovane za neformalno obrazovanje i rad sa omladinom (oni koji rade sa omladinom, omladinski savjetnici/ce, treneri/ice, oni koji stvaraju omladinsku politiku) a stanovnici su zemalja učesnica mogu se uključiti u aktivnosti Obuke i umrežavanja opisane ispod:

Posao iz Sjene kratki boravak kod partnerske organizacije u drugoj zemlji sa ciljem razmjenjivanja dobrih praksi, sticanja vještina i znanja kroz aktivno posmatranje uz učestvovanje

Posjeta utvrđivanja izvodivosti kratki sastanak sa mogućim partnerima u svrhu istraživanja mogućnosti mogućeg transnacionalnog projekta. Cilj je poboljšati i razviti postojeću saradnju i pripremiti budući projekt

Evaluacijski sastanak sastanak planiran sa partnerima da bi se evaluirali prethodni sastanci, seminari, trenerski kursevi

Studijska posjeta organizovano studijsko putovanje fokusirano na posebnu temu i informisanje o omladinskom radu i zakonskom okviru za rad sa omladinom u jednoj zemlji

Izgradnja partnerstva događaj organizovan da učesnicima omogući pronalazak partnera za transnacionalnu saradnju i razvoj projekata

Seminar tematski događaj organizovan da stvori platformu za razgovore i razmjenu dobrog rada u vezi izabrane teme koja je bitna za omladinski rad

Kurs obuke obrazovni program učenja za poboljšavanje sposobnosti, znanja, vještina i stavova učesnika. Kursevi obuke bi trebali da poboljšaju kvalitete u omladinskom radu, a posebno u projektima razvijenim u okviru programa "Mladi u akciji".

Umrežavanje stvaranje, jačanje i proširivanje mreža

PODRŠKA EVROPSKOJ SARADNJI U RADU SA OMLADINOM

Ovaj dio programa “Mladi u akciji” podržava saradnju, seminare i konkretan dijalog, utemeljen na neformalnim principima učenja, između mladih ljudi, posebno onih koji su aktivni u omladinskom radu i onih koji su odgovorni za politiku mladih. Program ima za cilj da:

podstakne saradnju između administracije, kreatora politike i mladih ljudi
poboljša znanje i razumijevanje mladih
doprinese saradnji između
internacionalnih organizacija aktivnih u radu sa omladinom

Projekt bi se trebao provesti jednu ili kombinaciju slijedećih aktivnosti:

Omladinski sastanak na nivou države

_ Sastanci koji bi nudili prostor za debate i informacije u vezi pitanja koja su bitna za konkretan dijalog vezan za politiku i teme Evropske Unije

_ Priprema zvaničnog omladinskog događaja koji će organizovati Zemlja učesnica koja je trenutno presjedavajuća u Evropskoj Uniji

_ organizovanje aktivnosti vezanih za “Evropsku omladinsku sedmicu”

_ poboljšavanje intersektoralnog dijaloga i saradnje između zvaničnih i nezvaničnih područja obrazovanja

Transnacionalni omladinski seminar

_ Susreti mladih ljudi i kreatora politike s ciljem razgovora, razmijena ideja i iskustava, i usvajanje preporuka vezanih za teme zasnovane na prioritetima i ciljevima “Konkretnog dijaloga”, “Otvoreni metod saradnje” u oblasti rada sa omladinom i “Evropskog pakta za omladinu”. Za ovakvu vrstu projekta potrebno je 30 ili više učesnika/ca iz najmanje pet različitih zemalja učesnica programa.

PRIJAVA

Da bi se prijavili za finansiranje u okviru programa "Mladi u akciji" trebate ispuniti prijavu u skladu sa vrstom projekta koji planirate.

Prijavu možete preuzeti sa:

www.ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/doc411_en.htm

Kada se prijavljujete za finansiranje projekta nemojte zaboraviti:

_dostaviti prijavu u pravilnoj formi, u potpunosti popunjenu i dostavljenu na vrijeme

_uključiti i dodatne dokumente koji se navode u prijavi (npr. plan za budžet koji je po vašem mišljenju potreban za izvođenje projekta)

_potpis osobe koja je odgovorna za vaš projekt

_odnijeti vašu prijavu do pošte prije isteka krajnjeg roka

Postoji nekoliko rokova za prijavljivanje tokom godine:

Projekti počinju između	Krajnji rok prijavljivanja
1. maja i 30. septembra	1. februar
1. jula i 30. novembra	1. april
1. septembra i 31. januara	1. juni
1. decembra i 30. aprila	1. septembar
1. februara i 31. jula	1. novembar

Finansijska podrška

Zavisno od vrste projekta koji organizujete, finansijsku potporu možete dobiti za:

_Putne troškove učesnika – putni troškovi, koji bi trebali pokrivati ekonomsku klasu prevoza

_Smještaj / hrana tokom aktivnosti (navedeni kao utvrđena jednokratna isplata)

_Troškovi aktivnosti – troškovi direktno povezani za vaš projekt, uključujući osiguranje (navedeni kao utvrđena jednokratna isplata)

_Alati za obrazovanje – naknade za trenere i materijali za obuku (navedeni kao utvrđena jednokratna isplata)

_Dodatni troškovi – bilo kakvi troškovi direktno vezani za socijalno ugrožene mlade ljude/mlade ljude sa posebnim potrebama ili garantirano potrebni zbog posebne prirode aktivnosti.

_Troškovi vezani za preliminarnu posjetu – troškovi putovanja, troškovi smještaja i ostali troškovi u vrijeme posjete.

_Troškovi za dodatnu distribuciju i korištenje rezultata projekta

_Troškovi vezani za angažiranje trenera/ice u Projekat inicijative mladih

Budite oprezni u vezi nekih uslova:

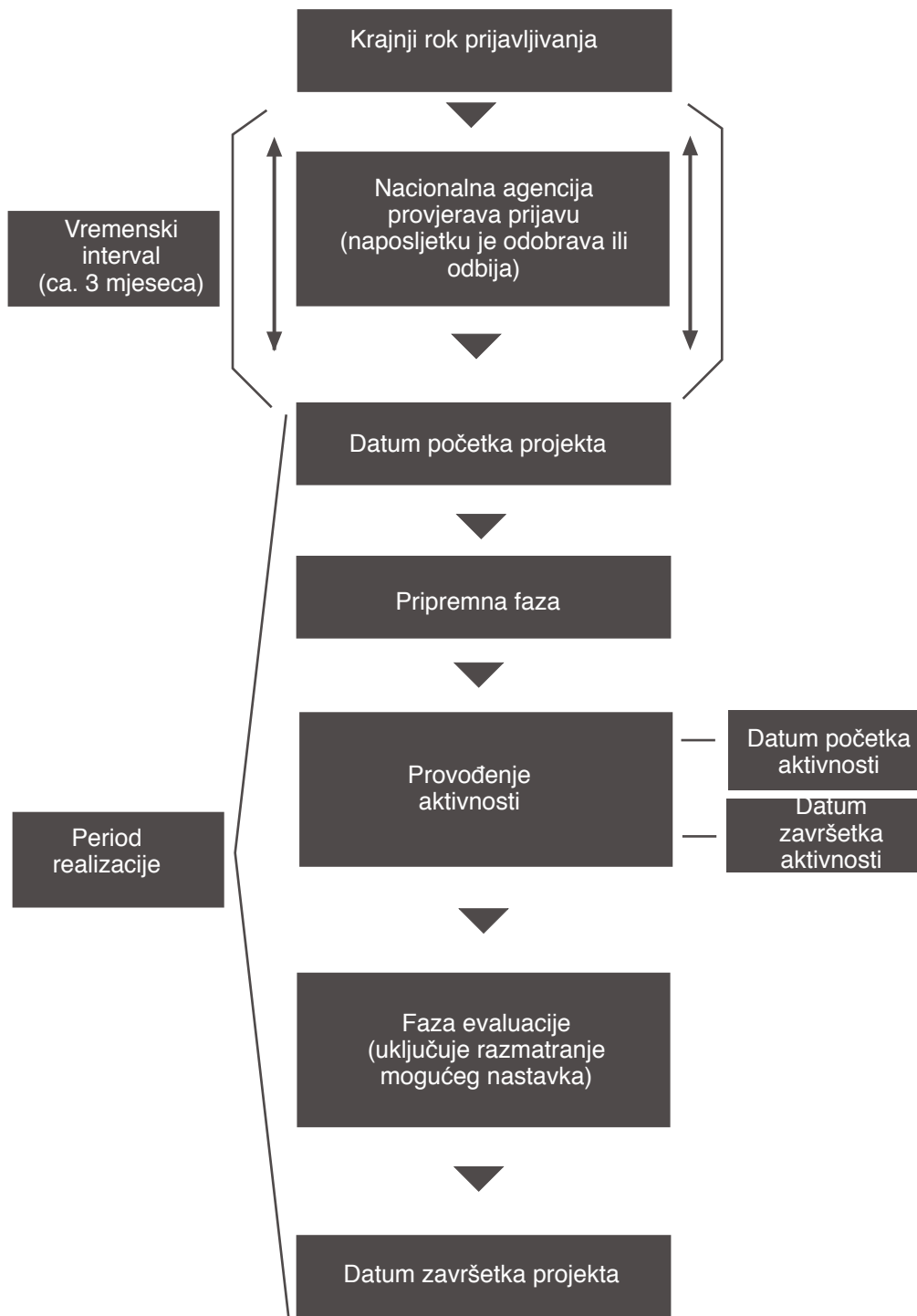
Sva papirologija koju pošaljete Nacionalnoj agenciji za Program “Mladi u akciji” aplicirajući za finansijsku potporu projekta smatra se zakonski obavezujućim dokumentima. To znači da ste se obavezali da izvršite ono što je navedeno u aplikacijskom dokumentu, ugovoru i finalnom izvještaju. Potpisivanje ovih dokumenata vas čini odgovornim i dužnim za sve što je u njima napisano.

Sufinansiranje – novac koji dobijete od Programa “Mladi u akciji” neće pokriti sve troškove projekta. Za dio novca koji nedostaje trebate potražiti finansijske podršku od drugih organizacija, institucija ili organizovati prikupljanje sredstava.

Bez duplog finansiranja – ako ste finansijski pomognuti od Programa “Mladi u akciji” ne možete primiti nikakve drugu finansijsku potporu od Evropske zajednice za isti projekt.

Datumi projekta su datumi kada projekt počinje i završava. Period vremena između ova dva datuma je period realizacije projekta, što znači da samo troškovi vezani za projekt nastali u ovom period mogu biti pokriveni fondom Programa “Mladi u akciji”. Karte i bilo šta vezano za projekt moraju biti kupljene u toku ovog perioda. Ovaj period uključuje pripremu projekta kao i vrijeme finalne evaluacije.

Datumi aktivnosti su datumi tokom kojih se dešava glavna aktivnost (npr. prvi i zadnji dan Omladinske razmjene, itd.). Zbog toga je predviđeno da datumi aktivnosti budu u okviru datuma projekta i ne bi trebali da se vremenski poklapaju sa datumom početka i kraja projekta jer tako troškovi koji su nastali prije ili poslije glavne aktivnosti (pripreme i faza finalne evaluacije) ne bi bili finansijski pokriveni podrškom Programa “Mladi u akciji”.

UPRAVLJANJE PROJEKTOM

Kvaliteta partnerstva / aktivno sudjelovanje svih učesnika u projektu

Saradnja i partnerstvo su glavni pojmovi ovih projekata. Organizatori projekata su direktno odgovorni da garantuju aktivno učestvovanje svih partnera, i ostvarivanje zajedničkih ciljeva.

Ovo su neke pojedinosti na koje treba obratiti pažnju kako bi se ostvarila savršena saradnja:

- nivo umrežavanja (Koliko dobro zajedno radite? Koliko je dobra i česta vaša komunikacija elektronskom poštom, telefonom?)

- saradnja i posvećenost svakog od organizatora projekta

- profil i prethodno iskustvo organizatora se trebaju poklapaju sa ciljem projekta

- jasne i zajednički dogovorene definicije uloga i zadataka svakog organizatora uključenog u projekt

Dobra saradnja između svih partnera i učesnika treba da se održi kroz različite faze projekta. Faza pripremanja i planiranja je najvažnija za uspijeh projekta. Tokom ove faze, organizatori i mladi učesnici se trebaju:

- složiti u vezi zajedničke teme projekta

- razraditi podjelu zadataka, program aktivnosti, radne metode, profile učesnika, praktične dogovore (događaj, transferi, smještaj, prevođenje)

- uključiti koliko god je moguće učesnika u pripremnu fazu projekta

- pripremiti učesnike za interkulturalne susrete sa mladim ljudima iz različitih sredina i kultura

- preporučuje se da organizacija koja šalje volontera preuzme na sebe Preliminarnu posjetu i ugosti partnersku grupu

Za stvarnu aktivnost trebate da imate jasno definisan program (Kad šta želite da uradite? Kako? Šta učimo kroz svaku aktivnost?) Aktivnosti koje koristite trebale bi biti usklađene i vezane za ciljeve projekta i Programa “Mladi u akciji”.

Krajnji cilj/ Tema:	Aktivnost (Šta ćemo raditi?)	Metoda (Kako ćemo raditi?)	Učenje (Zašto to radimo?– Kako ova aktivnost doprinosi ciljevima razmjene?)
jutro:			
poslijepodne:			
veče:			

Tokom finalne evaluacije vi i vaši partneri bi trebali proći kroz projekt i provjeriti jesu li početni ciljevi ispunjeni i da li su očekivanja organizatora i učesnika usklađena, kao i očekivajući rezultati projekta.

Ipak je moguće i preporučuje se da se uključi nekoliko tačaka evaluacije u vaš projekat: evaluacioni sastanci prije, za vrijeme i poslije aktivnosti, ili još više, ako vi mislite da bi to bilo korisno za projekt.

Zaštita i sigurnost učesnika su najbitniji u radu sa mladim ljudima. Pošto zakoni i politike mogu biti različiti od jedne do druge zemlje bitno je je razgovarati o ovim temama sa partnerima iz različitih zemalja. Ali postoje neka osnovna pravila koja se odnose na sve projekte i zemlje.

Trebate osigurati:

da je dovoljan broj vođa grupa / organizatora prisutan i omogućava mladim ljudima da dijele svoja naučena iskustva u sigurnoj i zaštićenoj sredini

da imate muške i ženske organizatore / vođe, kada oba spola učestvuju u projektu

da postoje procedure za hitne slučajeve (npr. non-stop dostupni kontakt detalji domaćina i zemlje domaćina i službi za hitne slučajeve, novčana sredstva za hitne slučajeve, rezervni plan, organizatori i vođe osposobljeni za pružanje prve pomoći, itd.)

da razvijete zajednički “kod ponašanja” koji će pomoći svima, organizatorima i učesnicima, da poštuju zajednički usvojene standarde ponašanja (npr. konzumiranje alkohola, duhana, itd.)

Kvaliteta sadržaja i metodologije projekta

Tema ili glavni cilj kao i podciljevi koje izaberete za projekt trebaju biti interesantni i bitni za mlade ljude koji učestvuju u projektu. Detaljnije opisani ciljevi definišu šta vi kao grupa želite postići preko vašeg projekta, npr. “da naučite koje su to zajedničke vrijednosti svih evropskih zemalja” ili “naučiti jedni druge o najlakšim načinima recikliranja”. Vaši ciljevi su vezani za temu projekta i radne metode. Kao naredni korak, tema i ciljevi moraju biti prevedeni u konkretan Program aktivnosti.

Da bi osmislili aktivnosti trebali bi primjeniti raznolike neformalne metode i tehnike učenja (radionice, radne grupe, igra uloga, vanjske aktivnosti, razbijanja treme, okrugli stolovi, itd.) s ciljem da radite na različitim potrebama učesnika i da ostvarite željene rezultate. Naposljetku, to bi trebao biti proces učenja koji podstiče kreativnost, aktivno učešće i inicijativu.

Više načina i ideja možete naći na

www.salto-youth.net/toolbox/

Jedan od vaših ciljeva za sve aktivnosti projekta mora biti **uključenost učesnika** koliko god je to moguće i započinjanje procesa učenja. Mladi ljudi bi trebali biti sposobni da istražuju različite teme na jednakom nivou, bez obzira na njihove jezičke sposobnosti ili ostale vještine.

Vaš projekt bi trebao omogućiti učesnicima da ostvare **samopouzdanje** dok se suočavaju sa novim iskustvima, stavovima, ponašanjima, te tako doprinijeti njihovom društvenom i ličnom razvoju.

Trebali biste raditi na tome da među mladima razvijate svijest o **interkulturalnim dimenzijama**. To bi također trebalo pomoći u sprječavanju i borbi protiv predrasuda, rasizma i svih stavova koji vode socijalnom isključivanju, te razvijati osjećaj za toleranciju i razumijevanje i različitosti.

Učinak, višestruki efekat i nastavak

U toku trajanja projekta trebali biste u projektne aktivnosti uključite ne samo mlade ljude koji donose odluke radeći na projektu, nego i ljude iz sujedstva, lokalne zajednice itd. Organizatori i učesnici projekta bi također trebali da promovišu ciljeve projekta i rezultate istog radeći sa više partnera ili čak iskoristiti same rezultate, osmišljavajući moguću nastavak projekta sa više partnera. Na taj način projekat bi mogao postići dugotrajniji učinak.

OMLADINSKI PASOŠ

Svaki učesnik projekata obuke Mladi u Akciji će dobiti uvjerenje u vidu Omladinske propusnice. Sa tom Omladinskom propusnicom priznaje vam se iskustvo učešća u obrazovnom procesu neformalnog i formalnog učenja. To bi moglo biti od velike koristi za vašu obrazovnu i profesionalnu budućnost.

Više informacija o Omladinskoj propusnici (Youth pass) možete pronaći na:

www.youthpass.eu

Detaljni kriteriji za dostavljanje aplikacija su opisani u dokumentu “Youth in Action” Programme Guide na web strani:

www.ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/doc443_en.htm

Za više informacija i podršku molimo vas da kontaktirate vašu Nacionalnu agenciju za program “Mladi u akciji”.

www.ec.europa.eu/youth/youth/contacts_en.htm?cs_mid=152

MALI RJEČNIK

Aktivnost: konkretan interaktivni dio projekta, organizovan da proizvede rezultate

Preliminarna posjeta: posjeta organizaciji domaćina obavljena tokom planiranja ili rane faze pripremanja projekta, prije nego što je projekat započet

Prijava: ako želite aplicirati za program “Mladi u akciji”, morati popuniti i predati prijavi formular. Formular možete preuzeti sa web stranice Ecropske komisije: www.ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/doc411_en.htm

Podnosilac prijave: onaj koji predaje projektni prijedlog s ciljem dobivanja donacije od strane programa Mladi u akciji.

Korisnik: ukoliko vaš projekat bude izabran, vi postajete korisnikom programa „Mladi u Akciji“, što znači da ćete imati određenu korist od toga ili ćete dobiti novčanu podršku za ostvarivanje svog projekta. Potpisat ćete ugovor o donaciji, dobiti novčana sredstva za svoj projekat i preuzeti odgovornost za njegovo realizovanje.

Trener/ica: stručna osoba koja ima iskustva u radu sa omladinom i/ili sa Mladim inicijativama, a koja je zadužena za podršku i vođenje grupe da bi se provele predviđene aktivnosti.

Koordinatorica organizacija: je organizator koji je zadužen i odgovoran za finansijski i administrativni dio projekta; koordinira implementaciju projekta u saradnji sa partnerom, te vrši raspodjelu dobivenog granta među drugim suorganizatorima u skladu sa njihovim ulogama u projektu.

Kriteriji podobnosti: To su uslovi koje vaš projekat mora ispunjavati, prvenstveno u vezi ciljne grupe projekta, mjesta događanja, trajanja i samog sadržaja projekta.

Moderator: osoba koja je najveći dio trajanja projekta neutralna i koja motivira grupu da se fokusira na zadatke, te koja uključuje i podstiče sve članove grupe. Slušanje šta drugi imaju za reći je osnovna vještina za ovaj posao.

Finalni izvještaj: u roku od dva mjeseca nakon završetka projekta, potpisan finalni izvještaj se mora dostaviti Nacionalnoj agenciji. Potrebno je da opišete na koji način ste ostvarili projekat te koliko je novca utrošeno za provedbu istog (stvarni i predvišeni troškovi projekta)

Nastavak: niz aktivnosti/projekata koji se provode nakon realizacije projekta s ciljem samoodržanja projektnih rezultata kao i povećanja projektnog učinka.

Dobra praksa: Primjeran projekat koji pozitivno utiče kroz svoje metode provođenja aktivnosti i rezultate. Shodno tome, pokretači projekta bi trebali razmjeniti, proširiti informacije o projektu te iskoristiti dobru praksu u različitim kontekstima i sredinama. Više informacija o ovome možete naći na: www.salto-youth.net

Ugovor o donaciji: Ovo je detalj, uslovi i nivo finansiranja koji određuju na koji način će EU novac biti upotrebljen.

Vođa grupe: odrasla osoba (u ovom programu konkretno, to treba da bude osoba starija od 25 godina) koja će pratiti rad mladih ljudi uključenih u projekt da bi osigurala njihovo što efikasnije učenje, zaštitu i sigurnost

Organizacija domaćin: organizatori u zemlji u kojoj će se projekat aktivnosti implementirati.

Neformalna grupa mladih ljudi: grupa mladih ljudi koja je okupljena bez potpore formalne/zakonske/registrovane organizacije ili strukture.

Stanovnik: onaj koji po zakonima svoje države posjeduje dokumenta o zakonitom boravku na određenoj teritoriji.

Metodologija: mnoštvo neformalnih metoda obrazovanja, niz tehnika i procedura koje se mogu primijeniti da bi se uputilo na različite potrebe učesnika i željene ishode.

Distributer informacija: osoba koja je učestvovala u projektu i koja širi informacije ili poruke široj publici/zajednici, s ciljem da poveća uticaj projekta (npr. mladi ljudi, ljudi koji rade sa omladinom, ali također i mediji, političke vođe i kreatori politike u EU)

Nacionalne agencije: ustanove uspostavljene od strane državnih vlasti u svakoj Zemlji učesnici u programu, sa svrhom da vode, promovišu i ostvaruju program "Mladi u akciji" na decentralizovanom nivou. Sve kontakte Nacionalnih agencija možete naći ovdje: www.ec.europa.eu/youth/youth/contacts_en.htm?cs_mid=152

Susjedne partnerske zemlje: zemlje koje nisu Zemlje učesnice programa, ali program "Mladi u akciji" podržava saradnju Zemalja učesnica programa i slijedećih Susjednih partnerskih zemalja:

Albanija Bosna i Hercegovina Hrvatska Makedonija (FYROM) Crna Gora Srbija (Uključujući i Kosovo, koje je pod pokroviteljstvom Ujedinjenin Naroda, u skladu sa Rezolucijom 1244 Vijeća sigurnosti UN-a od)	Armenija Azerbejdžan Bjelorusija Gruzija Moldavija Rusija Ukrajina	Alžir Egipat Izrael Jordan Liban Maroko Palestinska uprava Zapadne obale i pojasa Gaze Sirija Tunis
--	--	---

Partner: druga grupa koja učestvuje u projektu na bazi partnerstva

Partnerstvo: odnos različitih promotora angažiranih u ostvarivanju projekta. Ova bliska saradnja podrazumijeva finansijske i operativne odgovornosti za sve partnere: definisanje uloga, podjela zadataka i aktivnosti.

Trajanje programa: cijeli period od početka do kraja projekta, što uključuje i fazu pripreme, provođenje aktivnosti i fazu evaluacije (uključujući razmatranje mogućeg nastavka).

Zemlje učesnice programa: Učesnici i promotori iz Zemalja učesnica programa mogu učestvovati u svim akcijama i programa "Mladi u akciji". Zemlje učesnice programa su:

Austrija Belgija Bugarska Kipar Češka Danska Estonija Finska Francuska	Njemačka Grčka Mađarska Irska Italija Latvija Litvanija Luksemburg Malta	Holandija Poljska Portugal Rumunija Slovačka Slovenija Španija Švedska Velika Britanija	Island Lihtenštajn Norveška Turska
--	--	---	---

Promotor: bilo koja organizacija, tijelo ili grupa mladih ljudi angažirana u implementaciji projekta "Mladi u akciji". Zavisno od njihove pozicije u projektu promotori mogu biti partneri, kandidati i korisnici.

Organizacija iz koje volonter dolazi: promotor šalje (grupu) učesnika omogućavajući im da učestvuju u aktivnostima u inostranstvu.

Učini korisnim program “Mladi u akciji”!

BOSNIAN version

SALTO-YOUTH
CULTURAL DIVERSITY
RESOURCE CENTRE

SALTO-Youth is a network of 8 Resource Centres across Europe that provides information, training and support for international youth projects in the framework of the European Commission's "Youth in Action" Programme. We respond to the needs of the National Agencies of this Programme to support Inclusion and Cultural Diversity on an international level and with local impact. Our activities take place in non-formal environments (outside of schools and universities) in order to provide youth leaders with specific skills and competencies that they can then utilise and multiply in their own communities. Our core aim is to encourage the quality and quantity of youth projects across Europe. You can find more information about us at: www.salto-youth.net